

Előfizetési díjak:

Egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 6 korona.

Magánhirdetések díja:

Négyszer hasábozott garmond sorért 10 fillér.

Hivatalos hirdetések díja:

Egyszeri közlésért, tekintet nélkül a szöveg nagyságára, nyugtábellyel és támlappal együtt 6 korona.

Nyilattér soronként 60 fillér.

Többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz ezimezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

Statisztika és pályaválasztás.

Bármennyire elcsépett téma is, a pályaválasztásról írni sohasem fölösleges, mert az egyik leglényegesebb kérdése és feladata úgy a szülőknek, mint a tanulóknak. Most a vakációban megint elsőrendű aktualitás lett a pályaválasztás, most dönt ezer szülő és gyermek a fölött, hogy milyen munkában, mely hivatásban keresse meg a kenyerét.

Valószínűleg a pályaválasztás kérdését tisztázandó, adta ki a statisztikai hivatal nemrégiben a kimutatást arról, hogy a júniusban maturált ifjak milyen pályát választottak. A magyarországi középiskolákban az idén 577 fiatalember tette le az érettségi vizsgálatot. Ezek közül 24 százalék választotta a jogi pályát, 18,4 százalék a technikai pályát, 8,9 százalék a tanári, 8,5 az orvosit, 7 százalék a kishivatalnokit, 6 százalék a kereskedőt, 4,8 a gazdaságit, 3 százalék a művészetit, 2,4 a vasuti és postait, 2 a teológiai és 2 százalék az állatorvosit.

E statisztikából látható, hogy még mindig a jogász pályára menők vannak nálunk többségben. Azonban mégis megcsappant ez a szám, mert hiszen 20 év előtt a művelt magyar ifjuság 50 százaléka lépett a jogász pályára. Örvendetes jelenség, hogy az 50 százalékból 24 lett az idők folyamán. Az első tanulság tehát, melyet a szülők e statisztikából meríthetnek, az, hogy a még mindig kényelmesnek és biztosnak látszó jogász pályára ne siessenek adni a gyermekeiket. Ugyancsak azt is hirdeti a statisztika, hogy Magyarország kezd a fiskális ország jellegéből kivetközni, a 24 százalék évről-évre kisebb lesz és megszűnik az aránytalanság, amely a

főiskolák jogi szakát tulzsufolja, de a többi szakot üresen hagyja.

A művelt magyar ifjuság 18 százaléka van már ma a technikai pályán és ez az arány éppen megfelelő. Sem az építkezés, sem az ipar nincsen Magyarországon annyira kifejlődve, hogy e 18 százalékon felül is fehér kenyeret tudna adni diplomás technikusoknak. Ellenben kevés orvos van. Amikor minden város és minden hatóság, a kormány s a nagyobb vállalatok is arra törekszenek, hogy minél jobb közegészségi állapotokat teremtsenek, amikor még Magyarországon száz és száz olyan község van, amelynek még nincs orvosa egyszerűen azon okból, mert orvost kapni nem tud, az orvosi pályán megállapítható még az egészséges kereslet, keveseljük a 8,5 százalékot, amely a lematúrázott ifjak közül az orvosi szakon folytatja tanulmányait. Ez a szak kibirna még egyszer ennyi százalékot, mert kevés az orvos a falvakban és még kevesebb a jó orvos. A szülők tehát helyesen teszik e statisztika nyomán, ha fiaikat az orvosi pályára adják.

Ugyancsak keveseljük a gazdasági pályára lépőknek 4,8 százalékát. Magyarország ma is par excellence földmivelő állam, amely sütkébeben van állandóan a gazdaságtereknek.

Biztos és jó jövedelmező pálya ez, amely annál nagyobb hasznót hajt, minél jobban megtanulta a gazdaságot a mesterségét. És sok földbirtok van Magyarországon, amely csak azért nem hozza meg teljes jövedelmét, mert nem modern szakszerűséggel kezelik. Minél több lesz a képzett akadémiát végzett gazdaságit, annál intenzívebb lesz nálunk a földmivelés, amely a legtöbb vidéken és a legtöbb uradalomban még ma is a

félszázad előtt kitaposott nyomokon halad. A szülők tehát egész bátran adhatják gyermekeiket a gazdasági pályára is.

Felette kevés nálunk az állatorvos is. Ez a pálya még egyszer annyi művelőt birna el, mint ahány diplomás ember él utána.

A vármegye ellentállása.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága július 11-én tartott rendkívüli közgyűlésén hozott határozatához híven, augusztus hó 24-én a vármegyeház disztermében Kaizler György főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott a nemzeti ellentállás további módosításának megállapítása tárgyában.

A közgyűlésen, — amelyen körülbelül száz bizottsági tag vett részt, — első pont gyanánt az alispánnak az előző közgyűlés utasításához képest, a vármegyei tisztviselők bekövetkező kártalanítása esetére vármegyei 10%-os pótdó kivetése iránt tett előterjesztése szerepelt.

Báró Wesselényi Miklós országgyűlési képviselő, a vármegye volt főispárja, az alispán előterjesztését elfogadásra ajánlva, azt a hazafias kijelentést tette, hogy ha a kormány törvényellenes rendeleteinek nem teljesítése miatt a vármegyének tisztviselőit elmozdítások, vagy felfüggesztések érnék, az első zavarok kikerülhetése céljából a tisztviselők egy hónapi fizetésének fedezésére 10,000 koronát a közgyűlés, illetve a negyvennyolcas bizottság rendelkezésére bocsát.

A közgyűlés zajos éljenzéssel fogadta báró Wesselényi Miklós hazafias kijelentését és nemes áldozatkészségéért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az alispán előterjesztését pedig az állandó választmány és a 48-as bizottság javaslatának azon módosításával, hogy a községi- és körjegyzők is bevonassanak a vármegye védelmébe, — 45 szavazattal Mezei Albert kuriai bíró egy szavazata ellenében elfogadta.

A közgyűlés második pontja volt a miniszterelnöknek a vármegyékhez intézett ugynevezett intő szózata és a 48-as bizottságnak ezzel kapcsolatos javaslata a nemzeti ellentállás további szervezése tárgyában.

Az intő szózatra a vármegye törvényhatósági bizottsága a következő határozatot hozta:

Minthogy az intő szózatot kibocsátó kormány a magyar kormánynak törvényszerű egyik leglényegesebb kötelességét, t. i. az alkotmányos felelősséget nélkülözi, sőt arra sulyt sem helyez és már kormányra lépte kezdetén az által, hogy az országgyűlést hosszú időre elnapolta, a törvényhatóságokat a kormány rendeleteivel szemben az országgyűléstől orvoslás kérés joguk érvényesíthetetésében meggátolta, majd pedig azon elemekkel szövegezte az egész országban fellángoló nemzeti lelkesedés elnyomása s a magyar nemzet jogai gyözmének megakadályozása céljából, kiknek segítségével oly parlamentet vél alkotni, melyben a haza, a nemzet és vallás fogalmainak helye szem legyen s amelyben ennél fogva a nemzeti törekvések az osztrák hatalomnak többé alkalmatlanok ne lehessenek: Törvényhatósági bizottságunk a törvényes jelleggel bíróknak el nem ismert és legmagasabb fokú bizalmatlanságot kihívott ügyvezető kormány intő szózatát felolvasásra sem méltatva, mint az alkotmányt sértő hazafiatlanságnak szégyenteljes okmányát kuriozumként irattárba téteti.

A nemzeti ellentállásra vonatkozólag

A „Szilágy-Somlyó” Tárczája

A mellény.

Irta: SYRIUS.

Mikor néhány hónappal ezelőtt a szűkebb hazamba utaztam, egy kupéba kerültem két idegen ural. Egy szerencsés véletlen folytán később megtudtam, hogy az egyik ur valami hajdumegyei fölbirtokos volt, aki látogatásban volt a fővárosban, a másik pedig egy kisküüllőmegyei születésű, Budapesten lakó alanyi költő, aki látogatába ment Debreczenbe. Jó barátok lehettek, amint kivettem a beszédjükből, jogászokorokban egy kompániába együtt mulatozhattak, természetesen, hogy a közös ismerőseikről folyt közöttük a szó. Püspökladány tájékán roboghatott velünk a gyorsvonat, amikor a földbirtokos egyszer csak a térdére csapott az alanyi költőnek.

— Igaz te! — Hát való, hogy Melcsik Béla elvette a szőke Bálint Margitot?

— Való.

— Ugy? Pedig én úgy tudom, hogy annak a milliomos Morovitz leánynak volt Béla a vőlegénye.

A poéta elmosolyodott.

— Eppen azért vette el Bálint Margitot.

Most már ketten nézünk meglepetten az alanyi költőre. Ez pedig hátradőlt a bársony pamlagon és csöndesen eregetve cigarettájából a kék füstkarikákat, elmondotta barátjának ezt a Melcsik Béla urra nem valami hi-

zelgő, de némileg tanulmányos és nem egészen érdektelen történetet:

— Azt tudod, öreg, hogy Béla ur már fogalmazó korában nagy lelkesedéssel udvarolt Bálint Margitnak. Mindennapos volt náluk, rendszeres és elismert tulajdonososa volt a szőke kis pisze összes második négyeseinek, idegent a leányt mellé nem eresztett, vele járt mindenfelé, egész sereg közös titkuk volt, szóval, bele volt bomolva, csak éppen — meg nem kérte a kezét.

Pedig várták, hitték, és talán egy kicsikét — no persze csak úgy virágnyelven — biztatgatták is. Az udvarló arra való, hogy férj legyen belőle. Béla pedig illetlenül huzamosabb ideig megmaradt az udarló szerepében.

Aminek meg volt a maga oka. Ismered Bálát. Igen korrekt ifjú, azt sem lehetne mondani, hogy nincsen szíve, de rettenetesen óvatos. Óvatos a ridegségig. Számító az önzésig. Éppenséggel nincs benne semmi vállalkozó szellem, olyan fix fizetésre berendezett ember, született hivatalnok. Szereti a kényelmet, a jómódot, irtózik a nyomorúságtól, szánja, de kerüli a szegénységet.

Gyerkeő ifjú korában valamikor vig életet élt. Egy kicsikét lumpolt és valamivel többet kártyázott úgy, hogy amikor az apja halála után félesztendőre ellicitálták az amugy sem valami jelentékeny családi birtokocskát, kerek 10.000 forint adósságnak volt az ifjú tulajdonosa.

Már pedig Bálint Margitnak nincs több hozománya 15.000 forintnál. Ezt én neked a legjobb forrásból mondhatom. Nagyon jól ismerem a Bálint familia financiát, mert megboldogult jogász koromban a fiskálisuknál

bojtárkodtam. Tüpénzre meg tekintettel az ifjabb két Bálint kisasszonykára, nem igen lehetett kilátás.

Béla urnak hát volt oka az — előrelátásra. A fizetéséből ugyan nem valami pazarul lehet dorbézolni, még egy nőtlen gavallérnk sem; a hozományból fenmaradó ötezer kis forintot vajmi könnyen el lehet butorozni, akár egy félesztendő alatt is, azt sem remélhettem, hogy hamarosan titkárrá nevezik ki, ahoz pedig, hogy adósságcsinálásból éljen, nem volt egy csöpp kedve sem. A szép adósságokat már elcsinálták az ősei régen, a fűszeres- és szabó-kontó pedig nem csábította. Tögregett hát és nem nyilatkozott.

Ilyen viszonyok közepett esett meg, hogy Morovitz Stefi meglátta egy este a színházban Bálát. Akkoriban smokinghoz a fehér mellény volt kötelező, hogy miért, azt bizonyosan senki sem tudja megmondani. Elég az hozzá, hogy mikor az első felvonás után az első széksorok fiatal és nem fiatal gavalérljai felálltak, hogy háttal a színpadnak le-gukkereztek a publikumot, a fehér mellények ragyogó harmoniáját egyetlen sötét folt zavarta meg. Ez a sötét folt Melcsik Béla min. fogalmazó ur fekete mellénye volt, amely dacos sötétséggel tiltakozott az általános divat kényszere ellen. Ugy látszik ez a dacos vonás hódította meg a milliomos leány szégyes fejét. Bizonyosan így gondolkodott:

— Ez a fekete mellény önálló karakter. Nem hódol.

Odaszólt hát Kelemen bárónak, aki éppen látogatásban volt a páholyukban.

— Mondja, ki az a fekete mellényes ur?

— Melcsik Béla; azt hiszem, a kultusz-minisztériumban fogalmazó.

Előadás után pedig röviden jelentette ki a papájának:

— Papa, férjhez megyek ahoz a fekete mellényes fogalmazóhoz.

— Nem kért meg.

— Persze, hogy nem, hiszen nem ismer.

— Hát akkor hogy mégy hozzá?

A leány vállat vont.

— Az nem a te dolgod.

Az öreg Morovitz nem ütdődött meg, sőt megörült. Ez a szeszélyes, ördögös Stefi ke annyi kérés elutasított már, annyi galibát okozott, hogy igazán forrón óhajtott az a percet, amikor végre hajlandó lesz valakivel elvételni magát. Még különben pártában vénül az olvasatlan millióival. Ki veszi el, bánja az ördög. Csak sikkasztó ne legyen, vagy utazó ágens, vagy fiskális. Az ágenseket megvetette, a fiskálisokat pedig szenvedélyesen gyűlölte az öreg milliomos. Ha szegény fiú, az nem baj. Ha egy leánynak egymillió forint készpénze, három pesti háza és 5000 hold földje van a dunamenti kánaánban, bátran megengedheti magának azt a luxust, hogy férjhez megy egy passzív finansialis állományu kultuszminiszteri fogalmazóhoz. Majd csak megélnék valahogy.

Hogy mi módon végezte a feladatát Morovitz papa, ahoz semmi közöm; hogy Melcsik Béla érzett-e lelkiismereti furdalásokat, volt-e lelki küzdelme, monológizált-e és volt-e neki önmeghasználása, azt meg ő tudja jobban, — elég az hozzá, hogy egy hét múlva a kultuszminisztérium legszerencsésebb fekete mellénye eljegyezte Morovitz Stefiét.

A Bálint Margit könnyeiről sem tudok beszámolni. Hogy hulltak, az valószínű, de

pedig többek felszólalása után elfogadta az állandó választmánynak a 48-as bizottság által némi módosítással ellátott javaslatot és a következőket határozta:

Törvényhatósági bizottságunk a jelen törvény- és alkotmányellenes kormánynyal szemben, alkotmányunk megvédése érdekében a folyó évi július hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlésében 390—1905. szám alatt hozott határozatában a törvényes ellentállás szükségességét kimondván, annak végrehajtására nézve az ugyanazon határozattal kiküldött 48-as bizottság javaslatához képest elrendeli a következőket:

Az adó megtagadására nézve.

Miután a jelen kormánynak az ország közjövödelmei felhasználására a törvényhozás a jogot meg nem adta, sőt az országgyűlés képviselőháza ezen kormányt az ország közjövödelmeivel való rendelkezéstől eltiltotta s így bármely egyenes, vagy közvetett állami adónak s illetéknek a kormány rendelkezésére való bocsátása nemcsak hogy törvénytelenséget képezne, hanem a mai napig is érvényben lévő s későbbi törvények által is megerősített 1540-ik évi I. törvényezikk szerint, ha a vármegye azt bármilyen módon és bármely ürügy alatt megtenné, becstelenséget követne el; ennél fogva törvényhatóságunk bizottsága az előbb hivatkozott határozatának 2. a) pontjában foglalt rendelkezés kiegészítése képpen az adó beszedésére s annak az állam pénztárába való beszolgáltatására vonatkozó tilalmát mindennemű adó és illetékre, tehát a fogyasztási adókra is kiterjeszti s utóbbiakra nézve elrendeli:

Hogy a városok és községek által kezelt fogyasztási adók beszedendők, azonban azoknak az állam pénztárába való beszolgáltatása helyett utasítja az illetékes hatóságokat, hogy a beszedett összegekből a várost vagy községet illető jutalékot saját céljaira visszatartva, az államkincstárt illető összeget gyűmölcsözőleg pénztáratba helyezze el.

Ha pedig a kormány ezek ellenére is, saját közegei által kíséreltet tenne arra nézve, hogy a fogyasztási adók az állam pénztárába folyjanak be, törvényhatósági bizottságunk megtiltja a hatósága alá tartozó törvényhatósági, városi és községi tisztviselőinek, rendőri hatóságainak, hogy a kormány közegeinek e célra segédkezet nyújtsanak s a fogyasztási adók beszedésére és beszállítására bármilyen módon ily célból közreműködjenek.

Továbbá ama bekövetkezendő esetben, ha a városok és községek kezelése alól a fogyasztási adók elvételének s magánosok kezelésére bízatonak, ugyiszintén oly helyeken, ahol ezen adókat jelenben is magánosok kezelik, elvárja törvényhatósági bizottságunk minden adófizetésre kötelezett polgáráról, hogy a magánbérőlk, vagy megbízottak kezéhez esetleg ha a kincstár a beszedést saját közegeire bízna, azoknak a kezéhez sem fizessen fogyasztási adót s megtiltja a hatósága alatt

álló összes tisztviselőinek és alkalmazottjainak, hogy ilyen esetekben is az adó beszedésére s elszállítására nézve segédkezet nyújtsanak. Az adófizetésre kötelezettek a saját érdekében utasítja, hogy az esedékes adóösszeget mindenkor helyezték el valamely pénzintézetbe. Önként következik, hogy a fogyasztási adók s az adótárgyak nyilvántartására, illetve előjegyzésére s ellenőrzésére vonatkozó s eddig gyakorlatban volt törvényes cselekvények megakadályozására ezen tilalom ki nem terjed.

Az ujonczmegtagadás a katonai behívókra nézve.

Az ellentállás törvényes alapon teljesíthető az országgyűlés által meg nem szavazott ujonczjutaléknak rendes sorozás utján való elő nem állítása miatt a véderő létszámában előállott hiánynak másképpen — kerülő uton való — kiegészítésével szemben, nevezetesen az önkéntes belépők elfogadása, az 1888. évi XVIII t.-cz. alapján a póttartalékosok behívása és a három éves kiszolgált katonák bentartása ellenében. Ezen célokra a közhatoságok közre nem működhetnek. Megtiltja tehát törvényhatósági bizottságunk az illetékes közhatoságoknak, hogy ebben az irányban a véderő kiegészítése tekintetében bármely segédkezet nyújtsanak, e célból katonai behívókat nem kézbesíthetnek s az önként belépni szándékozók részére belépési nyilatkozatokat, igazolványokat ki nem adhatnak. Amennyiben pedig a tartalékos katonáknak a rendes fegyvergyakorlaton s a póttartalékosoknak 8 heti kiképzésére szóló behívása törvényes alapon meg nem tagadható, ennél fogva köteleességévé teszi törvényhatósági bizottságunk az illetékes közhatoságoknak, hogy csak olyan katonai behívókat kézbesítsenek, melyek az itt megnevezett célból adatnak ki s melyekbe a gyakorlati, illetve a kiképzési idő tartama határozottan megjelölve van. Minden más katonai behívót kötelesek kézbesítenélül visszaküldeni.

A közhatoságok részére szóló ezen tilalom kiterjed azon esetre is, midőn a postai uton küldött behívónak kézbesítése az előjáróság segélyének igénybe vételével szándékoltatik elérni.

A közhatoságoknak tehát a tiltott esetekben a behívók kézbesítésénél közreműködni semmiképpen sem lehet, miért is kötelesek megtagadni minden, a tartalékosok és póttartalékos katonák tartózkodási helyére vonatkozó nyilvántartások kiszolgáltatását, avagy előmozdítását, ha az írást a katonai hatóságok által megkerestetnének. Megtiltja ezenkívül a főszolgabíróknak és a rendezett tanácsú városok katonauji előadóinak, hogy az időszaki változások kimutatásokat az illetékes katonai parancsnoksághoz beküldjék.

A tisztviselőket érhető anyagi károk megtérítésére nézve.

Törvényhatósági bizottságunk a tisztviselők hazafias maguktartása miatt érhető

anyagi károk megtérítéséről pótdó kivetése által már gondoskodott s felhatalmazta a 48-as bizottságot annak a saját hatáskörében való beszedésére addig is, míg azt kényszer uton a törvényhatóság eszközölheti.

Mint hogy azonban a mai napon tartott közgyűlésünkben hozott határozatunkkal megszavazott 10 százalékos pótdó kivetésére nézve az országgyűlés felhatalmazása s általában azon pótdó beszédhetése tovább húzódhat, mint amikor a tényleges szükséglet ezen fedezetre beáll, t. i. a midőn a tisztviselők elmozdítása, vagy felfüggesztése megkezdődik: törvényhatósági bizottságunk megbizza a 48-as intéző bizottságot, hogy akkor, amidőn azt saját belátása szerint már szükségesnek találja, ha az ügy akár a törvényhatóságok működésének netalán bekövetkeztető felfüggesztése miatt közgyűlés elébe vihető nem volna, akár a közgyűlés bevétele elég gyors segélynek nem ígérkeznék, hívja fel a vármegye polgárait 10 százalék állami adójuknak megfelelő önkéntes adónak befizetésére és intézkedik ezen önkéntes adónak beszedési és elhelyezési módzataira, ezeket kellően tésse közhírre, ezen önkéntes adózás terhére a törvénytelen kormányrendeletek nem teljesítéséért, illetve közgyűlési határozatainkhoz való alkalmazkodásért, elmozdított, vagy felfüggesztett vármegyei tisztviselők, községi és körjegyzők illetményeit folyósíthassa, illetve az utalványozással az alispánt, esetleg más tagját megbízassa.

Köteleességévé teszi törvényhatóságunk a negyvennyolcas bizottságnak, hogy a felfüggesztett, vagy elmozdított vármegyei tisztviselők, községi és körjegyzők illetményeinek kifizetése végett a kellő fedezettel minden hónapban a következő órára, legkésőbb az előző hó 20-ik napjáig a szükséges összeget egybegyűjtsék, hogy a fizetés pontosan teljesíthető legyen és köteleességévé teszi azon bizottság minden egyes tagjának, hogy a bizottság s annak albizottságai ülésein pontosan részt vegyenek, — a közgyűlésnek, avagy a bizottságnak megbízásait teljesítsék. Mindezek ügybuzgó végrehajtását törvényhatóságunk a negyvennyolcas bizottság tagjai hazafias köteleességének nyilváníti.

Tudomásul veszi a közgyűlés a negyvennyolcas bizottság azon jelentését, hogy a negyvennyolcas bizottság elnökévé id. báró Wesselényi Miklós, alelnökévé Moni Gyula bizottsági tagokat megválasztotta, a visszalépet Papp György bizottsági tag helyébe Brunner Béla ballai lakost választotta be, önmagát a járási főszolgabírákkal és r. tanácsú városi polgármesterekkel, a járásonként alakult albizottságait pedig az illető járás és városbeli főszolgabírákkal, polgármesterekkel kiegészíthesse.

Felhívja továbbá az alispánt a törvényhatósági bizottság, hogy a főszolgabírákat és rendőrkapitányokat utasítsa, mikép a szociális irányú négyülések tartására vonatkozó bejelentéseket a fennálló jogszabályok alapján szigorú bírálat tárgyává tegyék.

Köteles a vármegyének és a hozzátar-

tozó városoknak és községeknek minden tisztviselője a 48-as bizottságnak és albizottságainak az alkotmányvédő határozatokban megjelölt ügyekből, vagy elvekből kifolyó megkeresései és kérdései a kellő és igazolt felvilágosítást azonnal megadni és a közgyűlési határozatok végrehajtásához a kívánt hatósági segélyt, munkálatokat teljesíteni.

Annak megakadályozása végett, hogy az állami adóhivatalokban kezelt vármegyei alapokat a kormány felhasználhassa, — megkeresi törvényhatóságunk a Középszolnok-megye-zilahi takarékpénztári részvénytársulatot, hogy a vármegye betéti könyveire eskakis a vármegye választott alispánjának, esetleg az alispán választott helyettesének felszólítására teljesítsen fizetést.

A törvényhatósági bizottság őszi rendes közgyűlése 1905. szeptember 28-ik napjára tűztetik ki.

Ezen a vármegyei hivatalos lapban is közhírre teendő határozat semmi oly rendelkezést nem tartalmaz, mely az 1886. évi XXI. t.-c. 5. §. értelmében csak miniszteri jóváhagyás után volna végrehajtható; ennél fogva tekintettel arra, hogy a tett rendelkezések a célzott hatást csak azonnali végrehajtás esetén idézhetik elő: kimondja törvényhatósági bizottságunk, hogy ezen határozat összes rendelkezései a kihirdetések azonnal végrehajtandók s csak birtokon kívül felebebezhetők.

Ezen, az összes törvényhatóságokkal közlendő határozat, valamint a folyó évi július 11-én 390. sz. a. hozott közgyűlési határozat és a 48-as intéző bizottság tagjainak névjegyzéke kinyomatandó, a törvényhatósági bizottság minden tagjának, az intézkedő hatáskörrel és előadó ügykörrel bíró összes központi közigazgatási, járási és városi tisztviselőknek, minden községnek megküldendő.

*

Ezután Zemplén, Hont, Somogy, Bereg és Gömör-Kishont vármegyék közönségének a a nemzeti ellenállás szervezése s illetve a br. Fejérváry Géza elnöklete alatt alakult kormány iránti bizalmatlanság tárgyában megküldött átiratait a közgyűlés tudomásul vette. Az alispán által a községi és körjegyzők, segédjegyzők illetményei szabályozása folytán 1905. évre szükséges állami hozzájárulás tárgyában egybeállított kimutatást a belügyminiszterhez felterjeszteni határozta a törvényhatóság, a zilahi városi óvodának átvétele tárgyában pedig a várossal kötendő szerződés tervezetét jóváhagyta.

Deák Ferencz egy kiadatlan levele.

Eötvös Károly nemrégiben részletesen elbeszélte — hallomás után, — hogyan támadták meg és fosztogatták ki Deákot zalai szegénylegények. Eötvös Károly hallomásból beszélt el és színezte ki ezt az esetet, most azonban napvilágra került Deák sajátkezű levele, melyben ezt a históriát Keménynek megírta. A levelet a Nemzeti Múzeum kézirat tárából — pompás facsimilében — a Nagy Képes Világtörténet adta ki, 229-ik füzetében.

A levél egész terjedelmében itt következik:

P.-Szt.-László, 1863. május 24.

Kedves barátom!

Tegnap este kilenc óra tájban sógorom távollétében, ki egyik távolabbi majorjába ment s még nem tért haza, úgy rabló jött sógorom házára. Még az ajtókat nem voltak zárva, a rablók a cselédeket összeszedték s fegyveres kézzel őrizték a cseléd-szobában. Kettő közülök bejön azon szobába, hol én olvastam és azt hitték, én vagyok a háziúr; s puskát emelvén reám, azt kérdezték tőlem, ki vagyok, fenyegettek, hogy ha igazat nem mondok, tüstént keresztül lőnek. Én mondtam, fenyegetésre nincs szükség, nincs okom tagadni a nevemet, én Deák Ferencz vagyok, sógora a háziurnak s látogatóban vagyok nála, erre kezdetben nem hitték s a szobaleánnyól hasonló fenyegetés közt kérdezték, hogy én ki vagyok s mikor az ugyanazt mondotta, nékem azt mondták, no az ur ne féljen semmitől.

Ez alatt sógorom semmit sem sejtve, megérkezett. Őt is fegyver között ugyanazon szobába kísérték, melyben én voltam és felszólították, hogy egész életembeli keresményét adja át nekik. Ő előadta készpénzét, de ezzel a rablók meg nem elégedtek s elsőbbsen fenyegetésekkel akarták sógoromat kényszeríteni, hogy több pénzt adjon elé. Azután ütni kezdték egy vasbéllyel, melyet a kamarában találtak, vállára és kezeire, melyeket összekötözték és mellére négyet ütöttek. Ismételve szólítottam őket, ne kinnözzék szegény öregem, hiszen ha volna még pénze, azt bizonyosan előadná, inkább

hogy milyen sűrűn hulltak, arról csak a kis csipkekeszkenői tudnának felvilágosítást adni.

Az eljegyzés után bizalmas tanácskozássra hívta a szobájába Morovitz papa a jövődöbéli vejét. Atyai jóindulattal tette vállára a kezét és mosolyogva kérdezde:

— No hát fiu, — azt előre megmondom, ne zsenirozd magadat és ki a szóval szaporán, — az aktíváddal tisztában vagyok, de azt szeretném tudni, mennyi az adósságod?

Nem hiszem, hogy Béla nagyon jól érezte magát ebben a szituációban, de hát bizonyosan el volt készülve rá. Vállat vont és kerekaszában felelt:

— Tízezer forint.

Morovitz papa mosolyogva legyintett és azután kivette a noteszét.

— Nesze it van, ird belé a hiénáid pontos címjegyzékét, aztán menj a menyaszszonyjodhoz. Bizonyosan hiányzol már neki. Este a színházban találkozunk.

Ez történt délután 3 órakor. Öt órára Melcsik Bélának nem volt egy fillérnyi adóssága. A derék hiénáknak kitűnő szaglászuk van. Mindig otthon találja őket az, aki fizetni jön.

Hét órakor pedig Melcsik Béla gondosan átöltözött. Smoking, fehér mellény és a gomblyukbam lompos szirmu krizantenum. Ez volt a divatos virág. Egyenesen a Morovitzék páholyába ment.

— Ezer bocsánat, hogy elkéstem egy kicsit, de hivatalos dolgom volt.

A leány mosolyogva nyújtott neki kezét. — Nem sokat mulasztott Béla.

Hanem egyszerre elborult a szép sima fehér homloka és a tekintete is mintha megfagyott volna. Halk, szakadozott hangon mondotta:

— De miért hord maga ma fehér mellényt?

A vőlegény elmosolyodott.

— Miért? Istenem hisz ez a divat.

A leány szinte beléharapta az ajkába ezt az egy szót.

— Igen.

Béla megütődve nézett rá és kissé megzavarodva mondotta:

— Ugy látszik magának nem tetszik a fehér mellény. Nagyon szívesen lemondok a viseléséről akár örökre is. Öszintén megvallva én sem szeretem.

— Mégis viseli?

— Divat. De mondom, rajtam ma utoljára van.

A leány alig észrevehetőleg rándította meg a vállát. Ő töle ugyan viselhet ezután ez az ur akár nemzetiszínű frakkot is. Nagyon keveset szólt az este és mikor egyedül maradtak a papájával, kategórikusan jelentette ki:

— Papa, nem megyek ehhez a fehér-mellényes fogalmazóhoz,

Az öreg dühösen tört ki:

— Már megint kezdod. De miért?

— Csak.

— Ez nem ok.

— De igen. Vagy már terhedre vagyok?

— Kiállhatatlan vagy.

— Éppen ezért ne eressz idegen helyre, ne blamirozd a fajtánkat.

— De hát hogy adjam tudtára.

— Az a te dolgod.

Igy esett, hogy másnap délből Melcsik Béla már nem volt a Morovitz Stefi főlegénye. Szegény fiúnak bizonyosan nagyon rossz napja volt, amit csak némileg enyhíthetett az a jószágos véletlen, hogy ugyanazon a napon nevezték ki segédtitkárnak.

Elfogta a szégyen, a düh és a bosszuvágy. Akármilyen kevésbé legyen is valaki „hős“, az a tudat, hogy ime a maga egész világában nem volt egyéb, mint egy három napig tartó szeszélye egy excentrikus 25 esztendőss milliomos kisasszonynak, semmi esetre sem lehetett rá nézve felemelő. És azután

menten az agyába villámlott a tegnapi jelenet is, amikor kifizették. Erre aztán ökölbe rándult a keze, kiverte a homlokát a verejték. És a pénzt vissza kell fizetni, vissza — ha már 24 óra alatt nem is lehet, de minél hamarább.

Nahát pajtás, én egy szóval sem mondom, hogy valami nagyon hősiessen cselekedett a mi Béla barátunk, de úgy van, hogy megragadta az első szalmaszálat, gondolt nagyot, ha mindjárt nem is merészet és még aznap mekkért Bálint Margit kezét.

— És a leány hozzámert?

— Sohasem szerette volna, ha most a nagy botlás után még jobban nem szerette volna és nem dőlt volna sirva a karjaiba. Így vette el Melcsik Béla — csak azért, mert a Morovitz Stefi vőlegénye volt — Bálint Margitot.

* * *

Igy beszélt el az esetet a kis-küküllőmegyei eredetű alanyi költő a barátjának. Nekem mindjárt feltűnt az a leplezhetetlen rossz indulat, amelylyel a szőnyegen forgó Béla urról nyilatkozott. Valóban visszatérve a fővárosba, alkalmam volt ennek a históriának egy másik variációját is hallani. E másik variáció szerint Béla urat nem a kosár, hanem igenis, a hatalmas erővel fellázadó tiszta igaz szerelem vitte vissza az elhagyott oltárképhez. A mililomosék „meg akarták fogni“ a fess fogalmazót, ez egy pillanatra meg is tántorodott, de nagyon rövid idő alatt belátta, hogy ő csak egyvalakivel lehet boldog ebben az életben és ez Bálint Margit.

Hallottam különben, hogy ez a Melcsik Béla Sugatag álnéven igen sikerült alanyi költeményeket írt, melyeket igen sokan jobbaknak tartottak a kis-küküllőmegyei eredetű költő alkotásainál. Egy kritikus ezt egyszer meg is írta lapjában.

mintsem kinzásoknak kitegye magát. Tölem semmit sem kértek, azt sem kérdezték, van-e pénzem. En azonban azt mondtam nekik, mivel mindig azt emlegették, hogy nekik az a pénz, mit sógorom előadott, nem elég, én kitől pénzt nem kértek, kitől mint vendégtől nem is igen vártak pénzt, ime átadom nekik pénzem, 220 forintot, de sógoromat ne bántás. A rabló azt mondá, hol van tehát pénzem és elkísért fegyveresen a magam szobájába s midőn a pénzt átadtam neki és arra szólítottam fel, hogy sógoromat ne bántsa, előadtam, hogy borát, gypajuját még el nem adta, gabonájának ára elkelt a gazdaságra és adóra, több pénzre tehát nem is lehet, mint a mit előadott. No az ur derék ember, kedvéért megteszek, mit lehet. Elmondta, hogy ötlet Hajnal Jánosnak híjják s kértem, adja szavát, hogy sógoromat nem bántja; ő azt felelte, hogy szavát most még nem adhatja. Majd a másik szobában. A lehotóságig nyugodt hangon kapacitáltam s e pillanattól fogva sógoromat többé nem kinnoztam, sem meg nem ütöttem. Még emlegetett azért pénzt, mit sógorom szinte nem adhatta, mert nem volt. Elvitték még sógorom ezüstjét, nekem néhány ruhadarabomat, sógorom óráját s az enyémet s egy arany tollat. Mind ez másfél óráig tartott, mely idő alatt az egyik a felvont kécsőví puskáját folyvást felénk tartotta. Elvégezvén munkájukat, sógorom kezeit feloldották, felszólították, hogy jól szemük közé nézzünk, hogy más ártatlant ő helyettük fel ne akasztassunk s kezdettek bucsuzni. Ekkor én azt mondtam a vezérnek: János, én pénzemem a nélkül, hogy kérték volna, magam átadtam, csak sógoromat ne bántás, átadtam órámat is, de ezt az órát sajnálom, mert igen kedves portékám, s ha volna pénzem, szívesen visszaváltanám. Erre a rabló az órát kivette tarisznyájából s mondván: No uram, nekem úgy is van arany óram, a pajtásomnak is van, ime vegye vissza az óráját s az átnyújtotta. Ezután azt mondva, hogy fertály óráig a szobát el ne hagyjuk, azon kocsin, melyen sógorom jött s melyből a lovakat az egész idő alatt nem hagyták kifogni, eltávoztak. Fél óra múlva a kocsi visszaküldötték. Engem az egész idő alatt még illetlen szóval sem illeltek, a sógoromon ejtett ütések fájdalmasak voltak s daganatot okoztak, de sem csontot nem törtek, sem vérző sebet nem okoztak. Sógoromtól elvitték 800 forintot és asztali ezüstjét, tölem 220 forintot. Csak elmenetelük után vettem észre, hogy az arany tollat is elvitték, melyet előbb visszadoztak, ugyesintén, hogy viselőruhából is vittek el néhány darabot. Nagy erőmegfeszítésbe került, míg félóráig külsőleg megtartottam a nyugodtságot, melynek egyedül köszönhetem, hogy némileg hatással voltak reájuk szavam s a szegény öreg sógorom további kinzásoknak nem volt kitéve.

Ezeket azért írom meg, hogy ha talán tulzott, vagy alaptalan tudósításokat kapnál, rectifikálhasd azokat s levelem után közölhesd a dolog lényegét. Ne használd saját soraimat, de használhatod azok tartalmát. Sógoromnak sincs hála Istennek egészségi baja. Isten áldjon kedves Zsigám.

Hü barátod Deák Ferencz.

A nagy vállalatnak, mely Nagy Képes Világtörténet címen 21 kötetre megy, most a 229. füzetet jelent meg, mely már az utolsó, a XII. kötet anyagának egy részét hozza. Egy kötet ára diszkötésben 16 korona, egy igen vaskos és a szövegképek mellett számos műmelléklettel is diszitett füzetnek az ára 60 fillér. Kapható és megrendelhető minden könyvkereskedésben.

Értesítés.

A szilágy-somlyói állami felső leányiskolában az 1905—1906. iskolaévre szóló beiratások szeptember 1., 2. és 3. napján délelőtt 9—12 óráig lesznek. A javító vizsgálatok szeptember 3-án d. u. 3 órakor tartatnak meg.

Az iskolaév ünnepélyes megnyitása szept. hó 9-én lesz.

Az iskolába először beiratkozó tanulók a beiratásnál szüleik, gyámjaik, vagy azok megbízottjainak kíséretében tartoznak megjelenni.

A felső leányiskola I. osztályába oly tanuló léphet be:

a) a ki életének 12. évét betöltötte, b) a ki az elemi iskola VI., vagy a polg. iskola II. osztályában előírt tárgyakban kellő jártasságát vagy bizonyítvánnyal, vagy a felső leányiskola tanítótestülete előtt felvételi vizsgálat után igazolja.

Az évi tanítási díjat az iskolai felsőbb hatóság következőekben állapította meg:

- 1) Évi tanítási díj 8 korona.
- 2) Beiratási díj 2 korona.
- 3) Értesítőre 1 korona.

4) Orsz. tan. nyugdíjlapra 30 fillér.

5) Francia nyelv évi díja 12 korona.

A tanítási díj egészen, vagy részben elengedhető, de a 2., 3. és 4. pontban jelzeteket a beiratások alkalmával mindenki köteles megfizetni.

A tanítási díj elengedése iránti kérelmeket a szilágyvármegyei kir. tanfelügyelő urhoz címezve, a beiratáskor az igazgatósághoz kell benyújtani.

Az áll. felső leányiskola igazgatósága.

Külömfélék.

— **Személyi hir.** Svaicz Gábor városi főjegyző hat hétig tartó szabadságáról Új-Tátrafüredről hazaérkezett és átvette hivatalát.

— **Változások a Minoritáknál.** A Minoriták vezetése alatt álló helybeli gimnázium és a vele kapcsolatos elemi iskola tanári karában a jövő iskolai évre a következő változások történtek: Vargha Péter tanár helyébe Papp Loránd tanár jött, — az elemi iskola első és második osztályának vezetését pedig Révay Miklós rendi pap veszi át, akit már régebből ismer közönségünk.

— **Templomszentelés Tasnádon.** Az ujonan épült tasnádi római katolikus templomot szeptember 10-én fogják ünnepélyesen felszentelni. A felszentelést Wolafka Nándor debreczeni püspök fogja végezni.

— **A napfogyatkozás.** Tegnap délután érdekes látványban gyönyörködhattunk. Városunkban szépen látható volt a napfogyatkozás. Nagy felhők uszáltak ugyan az égen, azonban tiszta volt az égboltozat s minden percben előbukkant a felhők alól a nap. A napfogyatkozás 1 óra 45 perckor vette kezdetét és legnagyobb sötétedését fél három óra körül érte el a nap. Akkor aztán a hold árnyék fekete korongja a nap tányérának északnyugati feléről a délnyugati felére fordult át és lassan eltakarodott a nap tányéráról. Amikor legerősebb volt a napfogyatkozás, a nap fényén is észrevehető volt az elbágygyadás, mintha egyszerre csak alkonyodni kezdett volna. Olyan fáradt és kevés fényű sugarakat küldött a nap a földre.

— **A szociálisták gyűlése.** A magyarországi szociáldemokrata párt helybeli szervezete vasárnap, szeptember 3-án délután 3 órakor nagy népgyűlést tart. A rendőrség a népgyűlésre a Fülep Mihályné „Angol királynő” vendéglője és a vasúti fűtőház között levő teret jelölte ki. A gyűlés első pontjaként a nép gazdasági és politikai helyzete, második pontjaként pedig az általános titkos választói jog szerepel. A szociálista gyűlés engedélyezését Müller Gyula, Czine Péter és Végh Gyula kérték. A gyűlés szónoka Müller Gyula, a szociáldemokrata párt budapesti kiküldöttje lesz.

— **Nyilvános köszönet.** A szilágy-somlyói önkéntes tűzoltó-testületnek 1905. évi augusztus hó 20-án tartott népiünnepélyén szívesek voltak felülfizetni: Id. Szabó Ferenc, Fonciere biztosító társaság 10—10 korona, dr. Nádudvary Jenő 7 kor., dr. Markovits Jakab 6 kor., Schwarcz Ignác 5 kor., özv. Doboly Istvánné 4 kor., Farkas Anna 3-80 kor., Böllöny Bálint, Pozner Abraham 3-3 kor., Halliarszky Sámuel, Frankovits Ignác 2-60-2-60 kor. Ruzska Ignác 2-40 kor., özv. Angyal Jánosné, Puskás József, Lázár János, Nagy Ferenc, György Andrásné, Brüll Lipót, Szakács Balázs, Tóth Lajosné, Goldglancz János, dr. Láng Jakab, Balás Zsigmond 2-2 kor., Farkas István, dr. Keller Samu 1-80-1-80 kor., Schupiter Lajos 1-60 kor., Hercz József 1-50 kor., Schönstein Ferenc 1-40., Rosenberg Samu, Spiegel Dávidné, Fülöp János 1-20-1-20 kor., Farmati György, Csernitz József, Veres Károly, Roska Vertán, K. Nagy József, Vollner Albert 1-1 kor., Burger Györgyné, Verézi Lajos, N. N., Zsigmond Károly, Fassy István, N. N., Varga József, dr. Gáspár Gyula, Nuszbacher Salamon, Kovács Imre 80-80 fillér, Molnár József, Keresztesi László, Dácz József, Moór János 60-60 fillér, Merk János, Czifra József, Bencke József, Bibárcz Gusztáv, N. N., György József 40-40 fillér, Kerezsi József 20 fillért. A mélyen tisztelt felülfizetők fogadják a tűzoltó-egyesület hálás köszönetét.

— **Székellyhidi borászati kongresszus.** A Székellyhiden szeptember hó 5., 6. és 7-én tartandó érmelléki országos szőlészeti és borászati kongresszusnak, amelynek célját lapunk mult számában bővebben ismertettük, a következőleg állapította meg rendezősége végleges programját: Szeptember 5-én reggel 7 és 9 órakor az érkező kongresszusi tagok fogadtatása a székellyhidi pályaudvaron. Délelőtt 10 órakor a kongresszus megnyitása. Előadások: a) „A szőlőművelésről általában, különös tekintettel az Érmellékre.” Előadó: Kosinszky Viktor. b) Érmelléki borok minősége és értékesítése. Előadó: dr. Szilágyi

Gyula műegyetemi tanár és hites vegyész. Délután 4 órakor a borkiállítás megnyitása; jury döntése. Este ismerkedési estély Adám Gusztáv vendéglőjében. — Szeptember 6-án délelőtt 9 órakor előadások. a) Boraink értékesítése körüli feladataink, előadó Molnár Lipót, a „Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Orsz. szövetségének” ügyvezető igazgatója. b) A hegyközségekről és szőlőtalajok osztályozásáról. Előadó Merza Márton, a „Magyar Gazdák Lapja” szerkesztője. c) „A magyar bor Amerikában.” Előadó dr. Szőgyény György new-yorki kereskedelmi attasé. d) „Borkezelés, pincégazdaság, különös tekintettel az érmelléki borokra.” Előadó Rácz Sándor, „a budafoki pincemesteri tanfolyam” igazgatója. Délután 1 órakor kongresszusi bankett. Délután 3 órakor a székellyhidi (nagyhegyi) szőlők megtekintése. Délután 4 órakor kirándulás Nagy-Kágyára, özv. gróf Pongrácz Vilmosné nagy-kágyai szőlészete és pincészetének megtekintése. — Szeptember 7-én délelőtt 10 órakor előadások. a) Milyen borok felelnek meg a fogyasztó közönség ízlésének, nálunk és a külföldön. Előadó Zwack Akos bornagykereskedő. b) „Szőlőbetegségek és védekezés.” Előadó Szigeti Gyula Andor, „az ampelológiai intézet” asszisztense. Déli 12 órakor a kongresszus bezárása. Délután 2 órakor gróf Stubenberg József székellyhidi uradalmi pincéjének megtekintése. Délután 4 órakor kirándulás Bihar-Diószegre gróf Zichy Tivadar diószegi pincéinek — a világhírű diószegi nagy hordónak — megtekintése. Est 9 órakor kongresszusi bál. — **Tájékoztató:** A kongresszus tagjai csupán a kongresszusi bankett költségeit (borokkal együtt 4 korona) viselik, ami a program többi pontjait és az elszállásolást illeti, Székellyhidi városa vendégeit tekintetnek.

— **Szerencsétlenség vadászat közben.** Vasárnap délelőtt Márkaszákon vaddisznóra ment vadászni egy kisebb vadásztársaság, melynek egyik tagját, Szénássy Zoltán járási számvevőt vadászat közben szerencsétlenség érte. Ugyanis berei Bartha Kálmán szolgabíró egyik lövése, — postára volt töltve a puská, — véletlenségből utat tévesztett és Szénássyt, az egyik nagy posta szerencsére csak a jobb karján találta. A lövés jobb karjának belső felét érte; a posta közvetlen a csukló felett hatolt be a testbe és karjában mintegy tíz centiméternyire felfutott hosszan a bőr alatt. A sebet Szilágy-nagyfaluban dr. Ajtai Endre kötözte be s kivette belőle a teljesén szétlapult nagy postát.

— **A városi szálloda csinosítása.** A város szállodáját, amelyet 1898-ban adtak át első bérletjének, mostani bérletje Cserey Károly teljesen újrafestette és kicsinosította. Hét év alatt meglehetősen sok füst és por rakódott le a kávéház és étterem falára, úgy, hogy a helyiség bizony nem felelt meg a mi városunk közönsége igényeinek. Cserey a szálloda kávéházát és éttermét egész új ruhába bújattat, úgy, hogy most teljesen kifogástalan és beillene bármelyik nagy város utcájára. Elegáns, csinos, tiszta, mondhatjuk, hogy a város egyetlen modern kávéháza és étterme ma a Csereyé.

— **Mulatság.** A szilágy-somlyói szabómunkások által folyó hó 27-én a városi színházban rendezett műsoros mulatság a körülményekhez képest elég jól sikerült. A mulatság a szabómunkások szakegyesülete javára szép összeget jövedelmezett. A kilencz pontból álló műsort reggelig tartó tánc követte. Felülfizettek: Balás Zsigmond 80 fillér, Szaplonczay Sándor 4 korona, dr. Zsigmond Ernő 2 kor. Lang József 5 kor. N. N. 2 kor. Frankovics Ignác 4 kor. Spitz Zsigmond 2 kor. dr. Barna Vilmos 2 kor. dr. Markovics Jakab 2 kor. dr. Fodor Rezső 2 kor. Salamon Márton 8 kor. Nyiszli József 6 kor. Rosenberg Lajos 5 kor. Neumann József 4 kor. Schupiter Lajos 2 kor. Moztetig Józsefné 3 kor. Izsák Adolf 1 kor. Brüll Ferenc 1 kor. Rónai Ferenc 1 kor. Weisz Salamon 40 fillér, Róth N. 1 kor. Csordás Flórián 40 fillér, Maksai József 80 fillér, Grünfeld Farkas 40 fillér, Schvalb Sarolta 1 kor. 20 fill. Bród Bernát 20 fillér. Steiner Dezső (Széplak) 60 fillér. Gosz József 20 fillér. Báthori Árpád 1 kor. Grünfeld Ignác 60 fillér. Nádasi Gergely 40 fillér. Sztojka János 40 fill. Munkási Albert 1 kor. Szőke Ferenc 1 kor. Szabó István 1 kor. Spiegel József 2 kor. Bádón Mihály (Somlyócséhi) 2 kor. Somogyi Márton 2 kor. Orbán László (Nagyvár) 1 kor. Kántus Imre 1 kor. Pelle László 1 kor. Kotta Imre 1 kor. Csatlós N. 1 kor. 20 fill. Bruki N. 1 kor. Mely felülfizetésekért fogadják e helyen is hálás köszönetünket. A vígalmi bizottság nevében: A magyarországi szabó munkások és munkások szakegyesülete szilágy-somlyói 74. sz. csoportja. Weinreb Salamon.

— **Kutyahistória.** Érdekes kutyaperben kell itélkezni a napokban a szilágy-somlyói szolgabírósnak. Az eset az, hogy egy ci-

gányasszonyt cudarul megtépászt egy, a Debrenti Péter kémeri lakos udvaráról az utcára kiszaladt házörző komondor. Az asszony panasza ment s a szolgabíró Debrenti Pétert a K. B. T. K. V. 122-ik §-a utköző kihágásban marasztalta. Az alispán azonban Debrenti Péternek fellebbezésére, melyben tanukra hivatkozással bizonyítani kész, hogy a komondor nem az ő tulajdona, a szolgabíró ítéletét feloldotta s elrendelte, hogy a komondor tulajdonosának kipuhatólása után hozzon újabb határozatot. A vizsgálat kiderítette, hogy a kérdéses komondor Katona Mihály fiatal házaspár kutyája volt, mert a kutyát a fiatal menyecske vitte a házhoz. Amde a házasság összeütközésén, válóper indult s a törvényszék a házasságot felbontotta. Az elvált asszony eltávozta után a férj házában maradt még egy ideig a kutya. De asszonya eltávozása után, kivált azután, hogy új asszony ment a házhoz, kevés gondviselésben részesült s emiatt kóborlóvá lett s többnyire Debrenti Péter házában húzódott meg, ázidőtáiban pedig, mikor a cigányasszonyt megharapta, állandóan Debrenti Péter háza táján tartózkodott. A cigányasszony megmarása után Debrenti a kutyát elkergette s az most már nem Katona Mihály házához ment vissza, hol az új feleség az előbbi feleség kedve kutyáját nem látta szívesen, hanem az első feleség lakásához ment vissza, aki a marás után pár nappal Szilágy-somlyóra menvén, ott a komondort, mint kóbor ebet a gypmester elfogta és kiirtotta. A K. B. T. V. 122 §-a a veszélyes állatnak nemcsak a tulajdonosát, hanem annak birtokosát is felelősséggel terheli. Az tehát a kérdés, hogy ki most felelős a komondor által elkövetett testi sértésért?

— **Politikai lap Zilahon.** Augusztus 27-én „Független Ujság” címmel új hetilap indult meg Zilahon, amely nemcsak társadalmi kérdésekkel akar foglalkozni, hanem politikai szempontból is meg akarja vitatni a vármegyénk szférájába tartozó kérdéseket. A „Független Ujság” tehát politikai lap lesz, Szilágyvármegye első politikai lapja. Ilyen újságra, amelyben vármegyénk politikai színezettel bíró ügyei feltárhatók, függetlenül megvitatathatók, legyenek, szüksége van a közönségünknek. És ha az új lap, amely beköszöntőjében ilyenek indul és nem akar az országos politika késői uszályhordozója lenni, akkor nagyon szívesen látjuk és kollegiális szeretettel üdvözljük. A lap első száma, amely a „Szövetség nyomdából” került ki, igen csinos kiállításban, rendkívül bő tartalommal jelent meg és minden tekintetben dícséretre válik a szerkesztőjének, dr. Böllöny Zoltán ügyvédnek. A „Független Ujság”-hoz Karlsbadból Kosuth Ferencz, a koalíciós ellenzék és a függetlenségi párt elnöke intézett üdvözlő sorokat, melyet a lap első helyen közöl. Különböző cikkeket és tárcát írtak: Lengyel Zoltán, László Andor, Antal Iván, Kósa Béla, stb. Közreműködésüket megígérték: Böllöny László, Böllöny Sándor, báró Kemény Árpád, Kiss Ernő, dr. Kósa Béla, dr. Kubowich Géza, dr. Kun Árpád, dr. Lengyel Zoltán, Moni Gyula, dr. Pallay Sándor, dr. Szász Zsombor, Ugron Gábor, Vincze Ödön, Bátsi Balla Jenő, dr. Bárány Gerő, Böllöny György, Böllöny Bálint, G. Diószeghy Mór, Farkas Béla, Farkas Sándor, Fodor Béla, Halmágyi Albert, Kardos Béla, Keresztes Ernő, Kovács János, László Andor, László Sándor, Pálmai József, Papp Viktor, Solyos Károly, dr. Somogyi Endre, Szabó Sándor, Taksonyi József, Török Lajos, Végh Samu, Udvary József, Zsoldos Benő. Az új lap megjelenik minden vasárnap. Szerkesztősége: Király-utca 29. Kiadóhivatala: Kosuth-tér 5. Telefonja 32. Előfizetési ára egy évre 8 korona.

— **A révi cseppkőbarlang megnyitása.** A közeli bihari hegyek remek felkésű cseppkőbarlangját vasárnap délután avatta fel Réven az Erdélyi Kárpát-Egyesület, amely egyuttal aznap tartotta XV. rendes közgyűlést. A révi barlang megnyitására a kolozsvári déli személyvonat az E. K. E.-nek mintegy 120 tagját hozta el s a környékbeliekkel mintegy 400 kiránduló verődött össze. A megnyitó ünnepségen meggyékből is többen vettek részt. Előbb után 3 órakor kezdődött a közgyűlés, melyen részt vett Zichy Ödön gróf, a barlangtulajdonos is. Majd a barlang ünnepélyes felavatása következett s a nagy közönség a barlang bejáratához vonult, ahol Dula Laci nagyváradi bandájának kísérete mellett elénekelt a Himnusz. Ezután Zichy Ödön gróf átnyújtotta a fehér-kék szalagokkal feldiszitett barlang kulcsát Feilitzsch Arthur bárónak, mire Veress István révi lelkes tartott lendületes avatóbesszédet az ünneplő közönséghez. Ezután a Szózatot énekeltek el a turisták, kik közül összesen 235 fizető vendég tekintette meg a cseppkövekben elég gazdag barlangot. Este hét órakor társasvacsora volt, majd 8 órakor tűzijáték következett.

— **Ujtás a levelezőlapon.** Sok kellemtelenséget okozott már a közönségnek, hogy a levelezőlap első oldalára eddig csak a címet volt szabad írni. Vörös László kereskedelmi miniszter most megengedte, hogy ezentúl már a levelezőlap előoldalára is szabad közleményt írni. Különösen a képes levelezőlapoknál hasznos ez a rendelet, mert a képet nem kell az írással elrontani. Kötelességévé teszi azonban a miniszter a postatiszteknek, hogy figyelmeztessék a közönséget arra a körülményre, hogy a nemzetközi postaszabályok szerint a levelezőlapok külső oldalára közleményeket följegyezni általában tilos. Amennyiben tehát a rendeltetési ország postája a címoldalra irt közleménnyel ellátott levelezőlapot portóval terhelne meg, panaszt e miatt a földad nem tehet.

— **Baromfitenyésztés.** Hazai fejlődő baromfitenyésztésünk sokat köszönhet Hreblay Emil állattenyésztési felügyelőnek, aki nyolc év alatt 10 szakmunkát adott a magyar baromfi kedvelőknek, tenyésztőknek és gazdáknak kezébe, hogy megtanítsa őket a helyes baromfitenyésztés minden fogására. Ismerik is a Hreblay-féle könyveket széles ez országban. — Most legújabb munkájával azonban Hreblay oly közkíváncsúnak tett eleget, amely régtől fogva vágya volt a magyar tenyésztőknek, t. i. az, hogy egy könyvben mindent feltaláljon s néhány koronáért oly munka birtokába jusszon a tanulni vágyó, a melyből minden tekintetben pontos utmutatást nyerhet. E munka Hreblaynak e napokban megjelent „Baromfitenyésztés” című s 280 lapra terjedő 115 gyönyörű képpel ellátott könyve, mely a szerzőnél Rákosligetben 3 korona 20 fillér beküldése ellenében bérmentve kapható. E munka tartalma a következő: I. rész. Általános tudnivalók. II. rész. Gazdasági baromfiak. III. rész. Külföldi baromfifajták. IV. rész. A tyuktenyésztés. V. rész. A ludtenyésztés. VI. rész. A kacsa-tenyésztés. VII. A pulykatenyésztés. VIII. rész. Piacra való előkészítés és értékesítés. IX. rész. Baromfibetegségek és azok gyógyítása. X. rész. Függelék. A munka ára 3 kor. 20 fillér, mely összeg beküldése ellenében az bérmentve küldetik meg. — Megrendelhető Hreblay Emil állattenyésztési felügyelőnél Rákosliget V. 3. szám.

— **Egy hat tagból álló család.** Lehetetlenség minden embernek az izlését eltalálni, mert ahány ember, annyi izlés. Tolnai Világ-Lapja nagyszerűen oldotta meg ezen kérdést. Ezen lapnak, mely hetenkint 60, sőt 70 oldal terjedelemben jelenik meg, a fölöpon kívül 5 melléklapja van. A 8—10 éves gyermekeknek közöl minden két hétben 16 oldalra terjedő gyermeklapot, melynek címe „Gyermek-Világ.” A serdültebb ifjúság számára ugyanilyen terjedelmű s rendkívül érdekes tartalmú lapot ad kéthetenként „Arany ifjúság” cím alatt. A háziasszony részére ott van a háromféle melléklet, az egyik „A nő mint házi orvos”, melyet az országos nevű orvos, dr. Bród Miksa ír, ott van továbbá „A házi kincstár”, mely a legújabb divatot közli és Sárosy Bella nagynevű írónő szerkesztésében jelenik meg, ott van végül, ami a háziasszonyra óriási szükségletet képez, a főzés, sütés és kertészetre vonatkozó rendkívül érdekes és fontos közlemények. A házi kisasszony a magyar irodalom legnevesebb embe-reivel találkozik novellák és egyéb irodalmi termékek alakjában. A család fő részére ott vannak a kitűnő külföldi és belföldi események képekben bemutatva s rendkívül érdekesen megírva. Még töméntelen apróságot találunk „Tolnai Világ-Lapjában”, melyet it helyszűke miatt nem sorolhatunk fel. Ha nem ismeri ezen lapot, melegen ajánljuk, hogy hozasson egy mutatónyomozást, melyet ingyen és bérmentve küld a „Magyar Kereskedelmi Közlöny” Budapest, VII., Károly-körút 9.

— **Piaci forgalom** Szilágy-somlyó városában augusztus 25-én tartott hetivásáron. Tiszta buza (métermáza) 15 korona — fillér. Kétszeres 13 korona — fillér. Rozs 12 korona — fillér. Arpa 12 korona — fillér. Tengeri 17 korona — fillér. Zab 10 korona — fillér, burgonya 6 kor. — fillér. 100 kilogramm szalonna — kor. — fillér. 1 kilogramm szalonna 1 korona 80 fillér. 1 kilogramm disznóhús 1 korona 20 fillér. 1 kilogramm marhahús 88 fillér. — 1 kilogramm bornyuhús 80 fillér. 100 kilogramm só 15 korona 56 fillér. 1 kilogramm só 16 fillér. 100 kilogramm széna 5 korona 50 fillér. 100 kilogramm szalma 100 fillér. 1 köbméter tűzifa fekete 4 korona 20 fillér. 1 köbméter tűzifa hántott 4 korona 40 fillér. 1 liter szesz 36 foku 72 fillér. 1 liter köleskása 24 fillér. 1 liter borsó 36 fillér. 1 liter lenese 36 fillér. Paszuly 24 fillér.

— **Könyvnyomdánkban** egy jó házból való 13—14 éves fiú tanulól azonnal felvétetik.

A szilágysági vonal menetrendje.

— érvényes 1905. május 1-től.

Zilahtól—Nagy-Károlyig és vissza.

5013	5011	Állomások		5012	5014
számu	vonat			számu	vonat
223	234	ind. Zilah ér.	1013	921	
236	247	Czigányi . . .	958	906	
250	300	Haraklány . . .	942	850	
307	316	Sz.-Balla . . .	924	881	
325	333	Ökörítő . . .	905	811	
340	348	Sarmaság . . .	847	753	
409	409	Derzsida . . .	822	728	
429	429	Alsó-Szopor . .	800	706	
502	502	Akos . . .	733	639	
532	530	Szakácsi . . .	659	605	
559	550	Tasnád . . .	643	548	
623	609	Tasnád-Szántó .	616	519	
638	623	Érhatvan . . .	553	456	
654	638	Mező-Terem . .	539	441	
725	710	érk. N.-Károly ind.	509	411	

Székelyhid—Margitta—Sz.-Somlyó és vissza.

6112	6102	Állomások		6101	6111
számu	vonat			számu	vonat
644	425	Nagyvárad ind.	906	915	
613	52	Er-Mihályfalva .	1036	719	
946	640	ind. Székelyhid ér.	650	539	
1030	722	Apát-Keresztur .	611	458	
1044	735	Vedres-Abrány . .	558	444	
1055	745	Monos-Petri . . .	548	433	
1140	804	Margitta . . .	538	422	
1154	817	Felső-Abrány . . .	519	344	
1203	827	Székellő . . .	510	334	
1219	837	Szoldobágy . . .	501	324	
1237	850	Bályok . . .	447	308	
100	912	Széplak . . .	435	255	
119	930	Márkaszek . . .	409	228	
130	940	Ipp-Zoványfürdő .	400	218	
154	959	Szilágy-Naggyalu .	343	200	
218	1022	érk. Sz.-Somlyó ind.	318	129	

Sz.-Somlyótól Sarmaságig és vissza.

5111	5113	Állomások		5112	5114
számu	vonat			számu	vonat
736	243	ind. Sz.-Somlyó ér.	956	447	
754	301	Somlyó-Ujlak . .	937	428	
818	325	érk. Sarmaság ind.	909	400	

Az aláhúzott idő éjjeli idő 6-tól 6-ig reggel.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:
BÖLÖNI SÁNDOR.

Hirdetések.

Eladó szőlő.

Szilágy-somlyó városától alig öt perenyi távolságra fekvő, kiváló szőlőfajokkal beültetett, kitűnő bortermő és bőtermésű, közel két holdat kitevő

szőlő eladó.

A szőlő jó karban lévő, nyaralásra igen alkalmas három szobából álló házzal; a szüretelésre szükséges prüssel, hordókkal, kádakkal, stb. ellátva fog a vásárlónak átadni, ki személyesen meggyőződhetik a hirdetésben foglaltak valóságáról.

Értekezhetni lehet: Szaplonczay Sándor gyógyszerésznél Szilágy-somlyón. 3—3

Olcsó tűzifa.

A Veress Lajos örökösei domoszlói erdejében dongafának levágott 150 darab törzs után megmaradt ág, forgács és hulladék fa jutányos árban eladó.

Felvilágosítást ad:

Bölöni Sándor ügyvéd
Szilágy-somlyón.

ELADÓ BOR.

Az 1904. évi kémeri saját termésű, tisztán kezelt következő borok:

Olasz rizling	13 HI.
Haján forralt lefejtett piros	
bor	15 HI.
Bakator	10 HI.
Vegyes szőlőből szűrt asz-	
tali fehér	45 HI.

Összesen: 82 HI.

együttesen, vagy külön fajonként, vagy hordónként is eladók.

Bölöni Sándor,
Szilágy-somlyón.

A REKLÁM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme. Hogyan, hol és mikor hirdethető legsikeresebben, legoltsóbban és legelőnyösebben, megtudható az

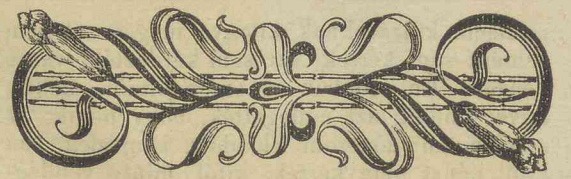
Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.,

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések
és tervezetek ingyen!

A Polgár

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő:

Dr. Vázsonyi Vilmos,
országgyűlési képviselő.

Egyes száma **2 krajcár 4 fillér.**

A POLGÁR a legelőnyösebb, igazi radikális, szókimerítő, irodalmi színvonalon álló és tartalmas újság, mely teljes kimerítő krónikáját adja a napnak.
A POLGÁR politikai cikkei d. Vázsonyi Vilmos, ifj. Abrányi Kornél, Benedek János, stb. írják.
A POLGÁR tárcarovatában elsőrangú hazai és külföldi elbeszéléseink novelláit találja az olvasó.
A POLGÁR tartalma élénk és tarka. Hírei és tudósításai megbízhatók és kimerítőek.
A POLGÁR fölöslegessé teszi minden más lap olvasását.

Ily gazdag élénk tartalma mellett is

A POLGÁR egyes száma csak 2 krajcár.

Kapható mindenütt, az utcán is és az összes újságelárusító helyeken.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 16 kor. || Negyedévre . . . 4 kor.
Félévre . . . 8 » || Egy hónapra 1 k. 40 f.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST,
VI., Eötvös-utca 37.

Köszvény és csusz ellen legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt

KRIEGNER-féle

REPARATOR

egy nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.

Kapható a gyógyszerházakban.

Óvakodjunk utánzatoktól.

I. Főraktár:

11—13

KRIEGNER GYÖRGY

„Korona”-gyógyszertára

BUDAPEST, VIII., Kálvin-tér.

Eladó ház.

Eladó ház.

Kalvin-utcai újonnan épült, előszobának célszerűen használható üveges verandából, négy kényelmes szobából és tartozékaiból álló, egészséges szép fekvése miatt uri lakásnak különösen alkalmas

házam eladó.

Igen előnyös fizetési feltételeket szabhatok, úgy hogy a házat és a vele járó szőlő tisztviselők is könnyen megszerezhetik.

E hó 26-áig Szilágy-somlyón szóval, azontul levélben (Marosvásárhely, Deák Ferencz-utca 1. szám) minden érdeklődőknek felvilágosítással szolgálhatok.

Szilágy-somlyó, 1905. augusztus 7.

Hegedüs Sándor.

4—

Eladó ház.